gemeente Nijkerk

COMMUNICATIE- EN PARTICIPATIEPLAN OPVANG ASIELZOEKERS

September 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1 Spreidingswet 3
1.2 Besluitvorming Gemeenteraad Nijkerk 3
1.3 Communicatie en participatie 3
1.4 Leeswijzer 4
2. Uitgangspunten communicatie en participatie 5
2.1 Overkoepelende uitgangspunten vluchtelingen 5
2.2. Specifieke uitgangspunten communicatie en participatie asielopvang 6
3. Uitwerking communicatie- en participatie deelplan 1 7
3.1 Doelen communicatie 7
3.2 Doelen participatie 7
3.3 Doelgroepen 7
3.4 Kernboodschappen 8
3.5 Aanpak en communicatiemiddelen 8
4. Uitwerking communicatie- en participatie deelplan 2 10
4.1 Doelen communicatie 10
4.2 Doelen participatie 10
4.3 Participatiekader 10
4.4. Doelgroepen 11
4.5 Kernboodschap 11
4.6 Aanpak in twee sporen: algemeen en specifiek 11
5. Planning 14

1. Inleiding

Dit communicatie- en participatieplan is onderdeel van de voorbereiding van het besluit van de raad over opvangplekken voor asielzoekers in de gemeente Nijkerk. Het plan gaat over de externe communicatie en participatie met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties van de gemeente Nijkerk. Ook de interne communicatie (van bestuur en ambtelijke organisatie) is van belang, maar dit valt buiten de kaders van dit plan.

Het plan bestaat uit twee delen:

- Deelplan 1: periode tussen het besluit van het college tot aan de besluitvorming in de raad over het collegevoorstel. Dit vindt naar verwachting plaats in oktober 2024.
- Deelplan 2: de periode na het besluit van de raad, wanneer de gekozen opvangplek(ken) worden uitgewerkt in een plan van aanpak.

Beide plannen zijn levende documenten. We passen ze aan als de ontwikkelingen daar om vragen. Basisdocumenten voor het plan zijn:

- het Strategische Communicatieplan (vastgesteld door het college op 12 maart 2024);
- (concept) Visie op Participatie van de gemeente Nijkerk.

1.1 Spreidingswet

Opvang van vluchtelingen in Nederland is van alle tijden. De afgelopen jaren is het onderwerp veelvuldig in het nieuws geweest, omdat de opvang van asielzoekers niet goed geregeld is. Dit zorgde voor overlast, onveilige situaties en negatieve beeldvorming. Door het invoeren van de Spreidingswet is besloten om deze asielopvang eerlijk spreiden over alle gemeenten in Nederland. De gemeente Nijkerk heeft besloten om deze taak op te pakken en hierbij samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op te trekken.

Er zijn op dit moment drie groepen vluchtelingen in Nederland: asielzoekers, statushouders en Oekraïners. In de gemeente Nijkerk wonen al statushouders en Oekraïners. Vanuit de Spreidingswet, die per 1 februari jl. is ingegaan, heeft de gemeente ook de taak gekregen om vanaf 1 juli 2025 in totaal 278 opvangplekken voor asielzoekers te realiseren.

Op 16 mei jl. heeft de nieuwe landelijke coalitie een Hoofdlijnenakkoord uitgebracht. Hierin staat het voornemen om de Spreidingswet af te schaffen en/of te wijzigen. Deze zomer wordt geschreven aan de uitwerking daarvan. Deze is nu nog niet bekend. De verwachting is dat door huidige Nederlandse- en Europese wetgeving een afschaffing van deze wet de nodige tijd in beslag zal nemen.

1.2 Besluitvorming Gemeenteraad Nijkerk

De gemeenteraad van Nijkerk heeft op 30 mei jl. besloten om los van de uitkomst van deze ontwikkelingen haar eigen verantwoordelijkheid te nemen en deze taak op te pakken. De volgende stap is het kiezen van één of meer opvangplekken in de gemeente. Het college legt hiervoor in september een voorstel voor aan de raad. De raad bespreekt dit naar verwachting in oktober en neemt dan een besluit.

Het is de nadrukkelijke wens van de Gemeente Nijkerk om inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zo goed mogelijk te betrekken bij de beleidsvoorbereiding en besluitvorming over de opvangplekken voor asielzoekers. Hiervoor is goede communicatie en participatie nodig.

1.3 Communicatie en participatie

In dit plan zijn de communicatie en participatie in samenhang met elkaar beschreven.

Communicatie en participatie zijn beide disciplines die een rol spelen bij het leggen van verbinding met inwoners, ondernemers en organisaties en het beheren van de omgeving in een organisatie of project. Zo dragen zij allebei bij aan het realiseren van onze maatschappelijke opgaven en het opbouwen van een duurzame relatie en het vertrouwen van onze lokale samenleving in het bestuur en de organisatie. Ze zijn verschillend, maar ze zijn ook onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben invloed op elkaar.

Communicatie is gericht informeren en kennis uitwisselen, bijvoorbeeld over regels, afspraken, beleid, doelen en resultaten, en het ophalen van reacties, vragen en zorgen, deze beantwoorden en hierover in gesprek gaan (dialoog). Effectieve communicatie kan mensen informeren, betrekken en aanmoedigen om mee te doen aan participatie. En een groot deel van participatie bestaat uit communicatie, zoals het delen en uitwisselen van informatie en de dialoog.

Participatie is gericht op betrekken van mensen bij de ontwikkeling van beleid en plannen en hierin samenwerken. Participatie kan communicatie verbeteren, doordat het bijdraagt aan begrip voor elkaars behoeften, belangen en zorgen.

1.4 Leeswijzer

Na de inleiding in hoofdstuk 1 gaan we in hoofdstuk 2 in op de uitgangspunten van communicatie en participatie (overkoepeld en specifiek). In hoofdstuk 3 werken we deelplan 1 uit in communicatie- en participatiedoelen, doelgroepen, kernboodschap en de aanpak met de communicatiemiddelen. In hoofdstuk 4 staat dezelfde uitwerking, maar dan van deelplan 2. In hoofdstuk 5 gaan we in op de planning van deelplan 2.

2. Uitgangspunten communicatie en participatie

Voor de communicatie over de opvang van asielzoekers en het participatieproces dat daarbij hoort, hebben wij uitgangspunten geformuleerd. Deze zijn overkoepelend voor vluchtelingen en specifiek voor asielopvang.

2.1 Overkoepelende uitgangspunten vluchtelingen

De overkoepelende uitgangspunten zijn gericht op de middellange termijn (2 – 5 jaar) voor het onderwerp vluchtelingen. Deze passen in de algemene communicatie- en participatiestrategie van de gemeente Nijkerk. Binnen de term vluchtelingen vallen drie groepen mensen: Oekraïners, statushouders en asielzoekers.

We communiceren onze stip op de horizon over opvang vluchtelingen
Als gemeente Nijkerk willen we vluchtelingen opvangen én (laten) integreren in onze samenleving. Mensen die vluchten van huis en haard, omdat het daar niet (meer) veilig is, zien wij als een gegeven van alle tijden. We nemen als één van de 342 gemeenten van Nederland onze verantwoordelijkheid voor alle drie de groepen vluchtelingen (asielzoekers, statushouders en Oekraïners).

We communiceren op een wijze die recht doet aan kernwaarden
We laten de kernwaarden solidariteit, sociaal en menselijkheid, naastenliefde doorklinken in onze boodschappen en middelen. Deze waarden bepalen mede onze identiteit en hoe we er als gemeente voor onze inwoners willen zijn. Het persoonlijke en respectvolle staan voorop.
We communiceren respectvolle omgang en normeren

De opvang van asielopvang roept veel verschillende emoties op. We willen als gemeente Nijkerk uitdragen dat we respectvol met elkaar om gaan. Ieders mening telt en we luisteren zo goed mogelijk naar alle wensen en behoeften van onze samenleving en nemen op grond daarvan een afgewogen besluit. Reacties die bepaalde grenzen van fatsoen, respect en ook veiligheid overschrijden, zullen we begrenzen. In onze communicatie maken we onze waarden en normen duidelijk.

We communiceren vanuit onze positie en rollen als lokale overheid
De rechtstaat van Nederland is de basis en het uitgangspunt bij de politieke, beleidsmatige en uitvoerende keuzes die de gemeente Nijkerk maakt. Daarnaast is gemeente Nijkerk mede uitvoerder van landelijk beleid en provinciale verordeningen. Een gemeente heeft niet de keuze om dit wel of niet op te pakken; het zijn wettelijke taken. Maar we hebben wel invloed op de manier waarop we dit doen.

We communiceren zo zichtbaar mogelijk over de wensen en behoeften van inwoners en bedrijven
We stellen de wensen en behoeften van onze inwoners en bedrijven centraal bij het maken en uitvoeren van beleid. Nijkerk kiest daarbij voor maximale participatie waar dat kan, om daarmee de wensen en behoeften van iedereen zo optimaal mogelijk te verwerken in de aanpak. We beseffen echter ook dat kiezen voor het algemeen belang tegen het persoonlijke belang van iemand in kan gaan.

We communiceren zo transparant, duidelijk, begrijpelijk mogelijk
Daarbij houden we inhoud, emotie en de bedoeling in het oog en zorgen voor een mix die past bij de situatie. We lichten zo goed mogelijk de context toe en streven naar inclusieve en toegankelijke communicatie.

We communiceren waar mogelijk over individuele mensen en hun persoonlijke verhalen
We willen in onze communicatie zoveel mogelijk kiezen voor een individuele benadering en we willen negatief groepsdenken voorkomen en bestrijden. Discriminatie en racisme is verboden. Het is belangrijk om te proberen met communicatie en persoonlijke verhalen meer begrip te creëren voor elkaar en integratie te ondersteunen. We zijn allemaal mensen en ieder mens telt.

2.2. Specifieke uitgangspunten communicatie en participatie asielopvang

We hebben de volgende specifieke uitgangspunten communicatie- en participatie voor asielopvang geformuleerd.

We communiceren in tijdvakken die aansluiten op de besluitvorming van gemeenteraad
We communiceren stap voor stap en overzichtelijk. Het voorlopige eindpunt is het moment dat de eerste asielzoekers arriveren op hun opvangplek.

We communiceren over en met de actieve deelname (participatie) die we ontvangen hebben van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties
Het participatieverslag van de participatieperiode van 13 juni tot en met 13 juli jl. staat centraal bij onderbouwing van keuzes en besluitvorming. Het is één van de belangrijkste bouwstenen van onze communicatie en participatie. De beschreven inbreng is onderdeel geworden van het afwegingskader locatieonderzoek en de overwegingen in het voorstel van het college aan de raad.

We communiceren dat we ervaring hebben met opvang van gevluchte mensen
We hebben ervaring opgedaan met andere vluchtelingen (statushouders en Oekraïners) en gaan die ervaring gebruiken voor asielzoekers die volgend jaar gaan komen. Meer dan 90% van de asielzoekers ontvangt een status om in Nederland te verblijven en heeft vergelijkbare wensen en behoeften op het gebied van integratie.

3. Uitwerking communicatie- en participatie deelplan 1

In dit hoofdstuk staat de uitwerking van deelplan 1: de periode tussen het besluit van het college tot aan de besluitvorming in de raad over het collegevoorstel. Dit vindt naar verwachting plaats in oktober 2024.

3.1 Doelen communicatie

Elke inwoner van Nijkerk heeft een eigen informatiebehoefte en gebruikt eigen communicatiekanalen. Daarom zetten we een groot aantal diverse communicatiemiddelen in om alle doelgroepen te informeren over het proces van besluitvoorbereiding en besluitvorming en de mogelijkheden tot inspraak. De informatie gaat uit van de geformuleerde kernboodschappen en wordt per communicatiemiddel uitgewerkt. De doelen voor communicatie zijn:

- We communiceren over de resultaten van de inspraakperiode van 13 juni tot en met 13 juli jl. In onze communicatie geven we deze opbrengst op overzichtelijke en transparante wijze weer.
- We lichten het voorstel van het college voor opvangplekken voor asielzoekers toe.
- We brengen bij de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties onder de aandacht hoe zij kunnen inspreken op het voorstel.
- We beantwoorden vragen.
- We bevorderen de bewustwording over het onderwerp vluchtelingen en asielopvang.

3.2 Doelen participatie

Onder participatie verstaan we het betrekken en actief laten deelnemen van individuen of groepen bij beleidsinitiatie, - voorbereiding, -uitvoering en/of -evaluatie. De gemeente Nijkerk heeft de ambitie uitgesproken om participatie de komende jaren een logisch onderdeel van het werk te laten worden.

Er zijn verschillende niveaus van participatie:

- Informeren of meeweten. Participanten krijgen informatie door bijvoorbeeld een nieuwsbrief of een bericht in de media.
- Inspreken of reageren. Participanten kunnen binnen bepaalde grenzen niet alleen meedenken maar ook meebepalen bij een (deel)onderwerp.
- Consulteren of raadplegen. Participanten kunnen binnen bepaalde grenzen meepraten, bijvoorbeeld in een klankbordgroep of workshop.
- Co-creëren of samenwerken op basis van gelijkwaardigheid. Een vorm van samenwerken waarbij iedereen vanuit zijn eigen rol samenwerkt, bijvoorbeeld aan een gezamenlijk plan.
- Delegeren, door anderen laten doen. Anderen willen de uitvoering van een gemeentelijke taak overnemen, vaak omdat ze dat beter of goedkoper kunnen. Het gaat dus om het overdragen van een publieke taak, op initiatief van de gemeente of van bijvoorbeeld inwoners (via het uitdaagrecht).

In de periode tot het besluit van de raad is sprake van informeren en inspreken. Dit is dus het tweede niveau van participatie. In de raadscommissie in oktober is er gelegenheid voor iedereen om in te spreken. In onze communicatie verwijzen we naar deze raadpleging en dat de definitieve besluitvorming bij de gemeenteraad ligt.

3.3 Doelgroepen

In deze fase kiezen we voor een brede aanpak van de communicatie, nog niet uitgesplitst naar specifieke doelgroepen. De raad gaat een besluit nemen en het is daarbij van belang dat alle doelgroepen op dezelfde manier worden geïnformeerd over het voorstel en over hoe zij hierop kunnen

inspreken. De analyse van de doelgroepen van het participatieverslag (BRS en leefstijlen) houden we hierbij wel in het achterhoofd.

In deze fase gaat het om de volgende doelgroepen:

- Inwoners en ondernemers van de gemeente Nijkerk.
- Inwoners, ondernemers en stakeholders in de buurt van de beoogde locaties. Deze bepalen we op basis van een analyse van de omgeving.
- Pers.
- Vrijwilligers of mensen die vrijwilligerswerk willen gaan doen.

3.4 Kernboodschappen

De kernboodschappen voor alle doelgroepen bevatten de volgende elementen, die terugkomen in de verschillende communicatiemiddelen.

- Opvang asielzoekers is een gegeven.
- Het is een zorgvuldig proces met aandacht voor alle belangen.
- We gaan respectvol met elkaar om en verwachten dat ook van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisatie.
- We begrijpen zorgen die er zijn.
- De voorgestelde locaties komen voort uit het participatietraject, het locatieonderzoek dat is uitgevoerd aan de hand van een afwegingskader en keuzes die het college van burgemeester en wethouders heeft gemaakt.
- We hebben gekozen voor vier kleinschalige opvanglocaties verspreid over de gemeente.
- Toelichting op de gekozen locaties.
- De gemeenteraad besluit over het voorstel. Iedereen kan zijn of haar mening aan de raad geven over het voorstel tijdens de vergadering van de raadscommissie over dit onderwerp.
- U kunt met uw vragen en zorgen terecht bij het Informatieloket Asielopvang.

3.5 Aanpak en communicatiemiddelen

Hieronder staat onze aanpak beschreven met de daarbij behorende communicatiemiddelen. In onze uitingen blijven we het campagnebeeld hanteren van het participatieproces in juni/juli van dit jaar.

Brede aanpak

De afgelopen jaren heeft er veel in de media gestaan over de opvang van asielzoekers en de problemen die dit met zich mee heeft gebracht. De zoektocht naar opvangplekken voor asielzoekers riep veel reacties, vragen en emoties op. Het blijkt dat de inwoners van de gemeente Nijkerk asielopvang met gemengde gevoelens ontvangen. Bovendien vonden inwoners dat niet iedereen voldoende op de hoogte was gebracht.

- *Inwonersbrief.* Tegen bovenstaande achtergrond redenen kiezen we er nu voor om álle inwoners van Nijkerk een brief te sturen. Een algemene brief over het voorstel dat het college aan de raad geeft over mogelijke opvangplekken voor asielzoekers. Een folder vergezelt deze brief met hierin de samenvatting van het participatieverslag en het afwegingskader locatieonderzoek. De folder kan ook los van de brief gelezen worden. In de brief wordt ook verteld hoe inwoners eventueel kunnen inspreken in de raadscommissievergadering.
- *Informatiepakket voor omwonenden*. Per locatie brengen we informatiepakketten rond bij de adressen die grenzen aan de locatie.
- *Pers.* We informeren de pers tijdens een persmoment met het college en een bijbehorend persbericht. Dit gebeurt op dezelfde dag als dat we de inwoners informeren. Naar aanleiding van het persbericht geven we interviews en lichten we de verschillende onderdelen van het voorstel toe.
- *Online bijeenkomst.* In de week na het besluit van het college is er een online bijeenkomst, waarin het college het voorstel toelicht en kijkers hun vragen kunnen stellen in de chat. Deze onlinebijeenkomst is live te volgen en kan ook op een later moment bekeken worden via de website van de gemeente.
- *Informatieloket Asielopvang.* We geven mensen één herkenbaar aanspreekpunt via het Informatieloket Asielopvang. Dit is te bereiken via het algemene telefoonnummer en mail asielopvang@nijkerk.eu. Mensen kunnen hier hun vragen kwijt via e-mail of via de website een telefonische of persoonlijke afspraak inplannen om hun vragen of zorgen te bespreken.
- *Startbijeenkomst vrijwilligers.* We hebben specifieke aandacht voor de inwoners die zich hebben aangemeld als vrijwilliger. Wij informeren hen over het proces en nodigen hen uit voor een startbijeenkomst nadat de gemeenteraad het besluit heeft genomen. Daarnaast geven we in onze communicatie altijd aan dat inwoners zich kunnen opgeven als vrijwilliger.
- *Persoonlijke verhalen.* Ook in deze fase van het proces maken we in de communicatie gebruik van persoonlijke verhalen. Het blijft belangrijk om onder de aandacht te brengen we het hebben over opvang van mensen die gevlucht zijn uit onveilige situaties.

Inzet van communicatiemiddelen

We zetten voor deze brede aanpak de volgende middelen in: basis communicatie- en participatiemiddelen online en offline, middelen toegespitst op deze periode en we maken een aantal specifieke producten.

- *Basis communicatie- en participatiemiddelen online*
  - Webpagina asielzoekers: www.nijkerk.eu/asielzoekers'.
  - Digitale nieuwsbrief asielopvang.
  - Social media.
  - Lokale nieuwsmedia online.
- *Basis communicatie- en participatiemiddelen offline*
  - Berichten gemeentepagina
  - Mailberichten en brieven
  - Persoonlijke gesprekken
- *Toegespitste communicatie- en participatiemiddelen:*
  - Inwonersbrief huis aan huis
  - Folder inwonersbrief als bijlage
  - Persbericht en persmoment
  - Online bijeenkomst
  - Parta app (op de hoogte houden van het proces)
  - Social media campagne, met korte filmpjes (reels)
  - Informatieloket asielopvang
  - Startbijeenkomst vrijwilligers
- *Resultaten participatieproces, eenmalige producten:*

- Participatieverslag
- Afwegingskader locatieonderzoek

4. Uitwerking communicatie- en participatie deelplan 2

Dit tweede deelplan geeft de aanpak van asielopvang weer vanaf het moment van besluitvorming in de raad en betreft het opstellen van een plan van aanpak. Hierin staan de onder andere de resultaten van onderzoeken en participatie, de afspraken met partners zoals het COA en de politie, de manier waarop we de locaties vorm gaan geven (bouw, materialen, groen, inrichting), hoe we voorzieningen vorm gaan geven, en ook informatie over planning, beheer, financiën, communicatie en participatie.

Centrale vraag die we beantwoorden is hoe we inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties informeren over en betrekken bij de uitwerking van de gekozen opvangplekken in een plan van aanpak.

4.1 Doelen communicatie

- Informeren over de gekozen opvangplek(ken).
- Informeren over het proces van totstandkoming van het besluit (inclusief participatieverslag, afwegingskader, locatieonderzoek, college, raadscommissie en gemeenteraad).
- Informeren over de noodzaak en aanpak van asielopvang in zijn algemeenheid.
- Informeren over wat een plek geschikt maakt.
- Informeren over de participatie over de invulling van de plek(ken) en hoe iedereen kan meedenken.
- Oproepen van inwoners, ondernemers en organisaties om mee te denken.
- Bevorderen bewustwording over het onderwerp vluchtelingen en asielopvang in Nijkerk.
- Beantwoorden van vragen.
- Bevorderen van bewustwording over het onderwerp vluchtelingen en asielopvang.

4.2 Doelen participatie

- Benutten van lokale kennis over de invulling van de plek(ken).
- Goede besluitvorming. De invulling van de plek wordt gebaseerd op een brede inventarisatie van ervaren kansen, zorgen en belangen.
- Acceptatie van de besluitvorming en zorgen voor meer begrip voor elkaar en voor de uiteindelijke keuze van de plek, door te laten zien wat er leeft en waarom we bepaalde keuzes maken.

Gemeente Nijkerk wil graag na besluitvorming over de opvangplekken samen met inwoners, ondernemers organisaties actief aan de slag om samen invulling te geven aan het besluit. Dit betekent dat er in het kader van participatie sprake zal zijn van de niveaus informeren, inspreken en raadplegen. Ten opzichte van deelplan 1 is er dus een derde niveau van participatie bijgekomen.

4.3 Participatiekader

Onderwerpen waarover mensen kunnen inspreken of waarover we mensen gaan raadplegen zijn:

- Algemeen: aandachtspunten en zorgen en hoe we deze kunnen oplossen.
- Op maat invullen van het veiligheidsplan.
- Hoe gaat we de locatie vormgeven en inrichten: bouw, materialen, groen.
- Invulling geven aan dagbesteding, werk, school en inburgering.

4.4. Doelgroepen

In deze fase van onze communicatie en participatie kiezen we voor twee sporen: het eerste spoor is gericht op de samenleving als geheel en het tweede spoor is gericht op specifieke doelgroepen in de omgeving van de gekozen locatie(s).

Doelgroepen algemeen:

- Alle inwoners van de gemeente Nijkerk.
- Alle ondernemers in de gemeente Nijkerk.
- Alle organisaties in de gemeente Nijkerk.
- Externe stakeholders (COA, Provincie Gelderland e.d.).
- Pers.

Doelgroepen specifiek:

- Omwonenden van de locaties die worden uitgewerkt.
- Ondernemers in de omgeving van de locaties die worden uitgewerkt.
- Relevante (maatschappelijke) organisaties voor realisatie asielopvang in Nijkerk.
- Externe stakeholders.
- Pers.
- Vrijwilligers/mensen die vrijwilligerswerk willen gaan doen.

Bij het opstellen van uitwerkingsplannen wordt een stakeholdersanalyse gemaakt en bepalen we hoe we welke doelgroep gaan betrekken op welk participatieniveau.

4.5 Kernboodschap

De algemene kernboodschap van asielopvang in de gemeente Nijkerk luidt:

“In Nederland zijn nog steeds te weinig opvangplekken voor asielzoekers. De gemeente Nijkerk houdt de taakstelling van de Spreidingswet aan: 278 opvangplekken per 1 juli 2025. Ook als de Spreidingswet wijzigt, gaat de gemeente opvangplekken regelen. De gemeente heeft gekozen voor vier kleinschalige locaties (toelichting). Deze worden uitgewerkt in een plan van aanpak. Het invullen van de gekozen plekken doen we samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties. We stellen de belangen, behoeften en wensen van omwonenden zoveel mogelijk centraal in de uitwerking van de plannen.”

De kernboodschap werken we uit in de volgende onderdelen:

- Toelichting (keuze) vastgestelde locaties.
- Democratisch besluitvormingsproces (van inspraak tot besluit).
- Gezamenlijk plannen maken (participatie wenselijk en noodzakelijk).
- Veiligheid in en rond de locaties staat voorop.
- Respectvolle omgang en normeren.
- Eén aanspreekpunt voor vragen via Informatieloket Asielopvang (e-mail en algemene nummer).
- Keukentafelgesprekken met bestuurders (het persoonlijke contact).
- Inloopbijeenkomsten inwoners en ondernemers (specifieke informatie).
- Expertsessies gebouw (raadplegen deskundigen en belangenorganisaties).
- Werksessies omwonenden (samen aan de slag).
- Alliantie lab dagbesteding, scholing en werk (integratie).

4.6 Aanpak in twee sporen: algemeen en specifiek

De afgelopen jaren heeft er veel in de media gestaan over de opvang van asielzoekers en de problemen die dit met zich mee heeft gebracht. De communicatie over onze zoektocht naar

opvangplekken voor asielzoekers riep veel reacties, vragen en emoties op. Nadat de locaties in de gemeente Nijkerk bekend zijn, verwachten we opnieuw een grote informatiebehoefte en veel reacties.

We pakken in dit plan onze communicatie en participatie langs twee sporen aan: algemeen en specifiek. In de algemene communicatie verwijzen we naar de specifieke communicatie en andersom. De doelgroepen van de algemene communicatie ontvangen informatie over het proces van besluitvorming, het besluit en de wijze van uitwerking. De specifieke doelgroepen ontvangen extra, aanvullende en gerichtere informatie en willen we zoveel mogelijk betrekken bij de invulling van de plekken. Ook besteden we expliciet aandacht aan zorgen en bezwaren. Bij onze communicatie houden we drie onderdelen in het oog: inhoud, emotie en bedoeling.

Spoor 1: Algemene aanpak
De algemene communicatie gaat over de uitvoering van het besluit van de raad. De vastgestelde plekken, een toelichting op de keuze en de gezamenlijke invulling en voorbereiding van de opvangplekken. De centrale vraag is: hoe nu verder? Ook blijven we communiceren over de mogelijkheid van vrijwilligerswerk. De aanpak bestaat uit de volgende onderdelen.

- Huis-aan-huis brief aan iedereen.
- Uitgeven van een informatiekrant (bijlage bij Stad Nijkerk).
- Inzetten van de reguliere communicatiekanalen.
- Doorgaan met de digitale nieuwsbrief.
- Doorgaan met het informatieloket Asielopvang.

Spoor 2: Specifieke aanpak
De specifieke communicatie is gericht op direct betrokkenen. Dit kunnen inwoners zijn die in de buurt van een opvangplek wonen, werken of recreëren. Dit kunnen bedrijven zijn in de buurt van een opvangplekken of die bijvoorbeeld op zoek zijn naar arbeidskrachten. Dit kunnen organisaties zijn die kunnen helpen bij de uitwerking en invulling van de opvangplekken.

- Huis-aan-huis-brief in de omgeving van de gekozen opvangplek(ken).
- Aanbieden van de mogelijkheid tot een persoonlijke keukentafelgesprek met een bestuurder aan mensen in de omgeving. Doel: bespreken van zorgen en vragen.
- Inloopbijeenkomsten voor elke gekozen locatie. Doel: informeren over de uitwerking en het vervolg, ophalen van zorgen, aandachtspunten en ideeën.
- Eén of meer bijeenkomsten voor ondernemers (afhankelijk van de gekozen plek(ken).
- Expertsessie over gebouw & omgeving.
- Werksessie voor omwonenden over de uitwerking/invulling van de opvangplek(ken).
- Alliantielab met organisaties en verenigingen over invulling dagbesteding en werk.

Uitwerking van de algemene aanpak

- *Inwonersbrief aan alle inwoners.* Alle inwoners ontvangen (opnieuw) een brief huis-aan-huis over de vastgestelde opvangplekken en hoe het verder gaat. Dit in aansluiting op de eerste brief waarin het voorstel van het collega staat. De eerste brief ging over beleidsvoorbereiding en deze brief gaat over beleidsuitvoering. De brief is uitnodigend van toon. We willen graag samen met inwoners, ondernemers en organisaties aan de slag om te kijken hoe we het beste invulling kunnen geven aan dit besluit. In deze brief staat ook vermeld dat direct betrokkenen een aanvullende brief ontvangen met extra informatie
- *Informatieloket Asielopvang.* We geven mensen één herkenbaar aanspreekpunt via het Informatieloket Asielopvang. Dit is te bereiken via het algemene telefoonnummer en mail asielopvang@nijkerk.eu. Mensen kunnen hier hun vragen kwijt via e-mail of via de website een telefonische of persoonlijke afspraak inplannen om hun vragen of zorgen te bespreken.
- *Lokale nieuwsmedia.* Op belangrijke momenten versturen we persberichten.

- *Digitale Nieuwsbrief Asielopvang.* We gaan door met het versturen van de digitale nieuwsbrief asielopvang, met daarin aandacht voor het besluit, het vervolg, het proces, de invulling van de opvangplekken en de mogelijkheden om mee te denken.
- *Krant Asielopvang Nijkerk.* We maken een tweede Krant Asielopvang Nijkerk die als bijlage bij Stad Nijkerk in het najaar zal verschijnen. De eerste krant, editie juni 2024, introduceerde de zoektocht naar opvangplekken voor asielzoekers. In deze tweede krant nodigt de gemeente Nijkerk iedereen in de gemeente uit om de daadwerkelijke invulling mee vorm te geven. Het is daarmee een belangrijke en zichtbare ondersteuning in het participatieproces.
  Ook in deze fase van het proces maken we in de communicatie gebruik van persoonlijke verhalen. Het blijft belangrijk om onder de aandacht te brengen dat we het hier hebben over opvang van mensen die gevlucht zijn uit onveilige situaties.
- *Inzetten van de reguliere communicatiekanalen (website, social media).* We zetten onze reguliere communicatiekanalen in. Op de site krijgt de pagina Q&A geregeld een update en social media worden ter ondersteuning ingezet. Omdat veel doelgroepen in de gemeente Nijkerk graag online informatie wensen, kijken we of hiervoor een apart plan nodig is.
- *Inzetten van social media campagnes.* Op bepaalde momenten kunnen we ervoor kiezen om met betaalde advertenties en vlogs of reels bepaalde onderwerpen onder de aandacht te brengen.

Uitwerking specifieke aanpak

- *Aanvullende brief aan direct betrokkenen.* In een tweede, aanvullende brief wordt uitgebreider stil gestaan bij wat het wel en niet betekent om in de buurt van een opvangplek te wonen, werken en samenleven. Hoe we hieraan samen invulling geven en wat de mogelijkheden zijn voor direct betrokkenen om mee te denken. Deze aanvullende brief sturen we kort na de eerste brief met een uitnodiging voor de inloopbijeenkomsten. Aandachtspunt is het verspreidingsgebied van de brief. Het gaat om de omgeving van de gekozen opvangplek(ken) en deze nemen we zeer ruim.
- *Keukentafelgesprekken.* We bieden inwoners de mogelijkheid om in een keukentafelgesprek persoonlijk met een bestuurder in gesprek te gaan over dit onderwerp. Men kan zich hiervoor inschrijven. Doel is om de zorgen aan te horen en daar waar mogelijk informatie te geven.
- *Inloopbijeenkomsten.* We organiseren voor elke gekozen locatie een inloopbijeenkomst. Tijdens inloopbijeenkomsten geven we toelichting op de opvangplek, beantwoorden we vragen, verzamelen we aandachtspunten en zorgen en ideeën voor de uitwerking en invulling van de locatie(s). Mensen kunnen zich intekenen voor een werksessie voor omwonenden. De inloopbijeenkomsten worden kenbaar gemaakt op de site, nieuwsbrief, persberichten en in individuele contacten.
- *Bijeenkomst ondernemers*. We overwegen een aparte bijeenkomst voor ondernemers. Deze groep heeft andere vragen, wensen en behoeften. Het kan ook zijn dat we deze doelgroep benaderen met persoonlijke, individuele gesprekken.
- *Werksessie met omwonenden.* Naast de individuele inbreng van omwonenden gaan we per locatie een werksessie organiseren om de invulling van de opvangplekken concreet gestalte te geven. Inwoners kunnen zich hiervoor aanmelden.
- *Expertsessie.* We organiseren een expertsessie over de invulling en inpassing van de opvangplek(ken) als input voor het plan van aanpak. We nodigen hiervoor experts uit op een aantal thema's en ook vertegenwoordigers van een bewonersgroep kunnen hieraan deelnemen.
- *Alliantielab dagbesteding, scholing en werk.* Natuurlijk is het van belang dat asielzoekers een zinvolle dagbesteding en werk krijgen. Niet iedereen zal dit willen en niet iedereen kan evenveel. De insteek van de gemeente Nijkerk is erop gericht om, op vooruitlopend op statushouderschap, integratie vroegtijdig te starten. Met organisaties in onze gemeente en

betrokken inwoners en ondernemers gaan we een samenwerking (alliantie) opzetten, speciaal voor deze doelgroep.

- *Vrijwilligersbijeenkomst.* We hebben specifieke aandacht voor de mensen die zich hebben aangemeld als vrijwilliger. Wij informeren hen over het proces en nodigen hen uit voor een startbijeenkomst nadat de gemeenteraad het besluit heeft genomen. Daarnaast geven we in onze communicatie altijd aan dat mensen zich kunnen opgeven als vrijwilliger.

5. Planning

Als de raad een besluit neemt over de opvangplekken die uitgewerkt gaan worden in een plan van aanpak, volgt er een intensief communicatie- en participatietraject. De onderdelen hiervan staan beschreven in het vorige hoofdstuk.

Hieronder hebben we de verschillende stappen in tijd uitgelijnd. Voor een zorgvuldig communicatie- en participatietraject is een doorlooptijd van 10 weken noodzakelijk. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventuele vakanties.

Als de raad kiest voor meerdere kleinschalige opvangplekken is er veel meer inzet en capaciteit nodig op de communicatie en participatie dan wanneer er voor één opvangplek gekozen wordt. Als de raad kiest voor de voorgestelde gefaseerde aanpak, dan zal onderstaand schema op maat per locatie worden uitgewerkt. Mogelijk kan het participatietraject voor locaties met minder impact op de omgeving minder intensief zijn.

Week	**Activiteit**
Week 0	Besluit gemeenteraad
Week +1	Huis aan huisbrief over het besluit, het vervolg en de aankondiging van inloopbijeenkomsten. Specifieke brief voor de mensen in de omgeving van de vier locaties, met het aanbod voor een keukentafelgesprek.
Week +2	Keukentafelgesprekken.
Week +3	Keukentafelgesprekken. Krant. Startbijeenkomst vrijwilligers. Bijeenkomst/gesprekken ondernemers.
Week +4	Keukentafelgesprekken. Inloopbijeenkomsten per locatie. Expertsessie ronde 1.
Week +5	Keukentafelgesprekken. Inloopbijeenkomsten per locatie.
Week +6	Expertsessie ronde 2. Inloopbijeenkomsten per locatie (uitloop)
Week +7	Werksessies omwonenden ronde 1.
Week +8	Alliantielab dagbesteding, scholing en werk, ronde 1.
Week +9	Werksessies omwonenden ronde 2.
Week +10	Alliantielab dagbesteding, scholing en werk, ronde 2.

Dit is een planning onder voorbehoud, die afhankelijk van ontwikkelingen tijdens het proces op kan schuiven.